

Bet. o. lovf. vedr. undersøgelse af Politiets Efterretningstjeneste

Til nr. 3

Ændringsforslaget tager sigte på at sikre, at der ikke lægges nogen tidsmæssig begrænsninger på kommissionens undersøgelse. Det betyder, at kommissionen, hvis den under sit arbejde finder oplysninger angående perioden siden 1989, som den ønsker at undersøge, kan forfølge disse så langt op i tid, som den finder det nødvendigt, og uden andre hensyn end dem, der er omtalt i stk. 3.

Til nr. 4

Efter § 3, stk. 1, i det fremsatte lovforslag har undersøgelseskommissionen til opgave »at undersøge, klarlægge og vurdere, om Politiets Efterretningstjeneste siden 1968 i sin virksomhed i forhold til politiske partier, faglige konflikter og politisk-ideologisk prægede grupperinger og bevægelser i Danmark har efterlevet de regler og retningslinjer for tjenestens virksomhed, som har været fastsat af Folketinget eller regeringen«.

Efter § 3, stk. 2, i det fremsatte lovforslag skal undersøgelseskommissionen endvidere udtale sig om, hvorvidt der af embedsmænd må antages at være begået fejl eller forsømmelser, der kan give anledning til, at staten søger et retligt ansvar gennemført.

Med forslaget til ny § 3 gives undersøgelsen et bredere perspektiv, idet den får karakter af en sammenhængende, bred historisk undersøgelse for hele perioden 1945-1989. Undersøgelsen omfatter både politiets efterretningsvirksomhed i forhold til politiske partier m.v. og karakteren af de aktiviteter i politiske partier m.v., der i den nævnte periode var baggrunden for politiets efterretningsvirksomhed på området.

Undersøgelseskommissionen skal, for så vidt angår perioden 1968-1989, endvidere vurdere politiets efterretningsvirksomhed set i forhold til de aktiviteter i politiske partier m.v., der var af efterretningsmæssig interesse, og herunder belyse, om virksomheden er udøvet i overensstemmelse med de regler og retningslinjer, som har været fastsat af Folketinget eller regeringen.

Spørgsmålet om PET's overholdelse af regler og retningslinjer vedrører således alene perioden fra 1968-1989. Det betyder, at der for denne periodes vedkommende ved siden af den brede historiske beskrivelse særligt skal ske en klarlægning af forhold, der er af betydning for den retlige vurdering efter lovforslagets § 3, stk. 2, således at konklusionerne af denne vurdering og

grundlaget herfor står klart frem i den beretning, som kommissionen skal afgive efter lovforslagets § 20.

For så vidt angår den historiske undersøgelse af hele perioden fra 1945-1989, vil undersøgelseskommissionen i medfør af § 4, stk. 4, i det fremsatte lovforslag have mulighed for at antage særligt sagkyndige til at bistå kommissionen.

Det kan i øvrigt bemærkes, at formuleringen af den ny § 3, herunder anvendelsen af ordet »belyse«, er tilpasset den terminologi, der nu i Folketinget er opnået enighed om ved udformningen af § 4 (undersøgelseskommissionens opgaver) i forslag til lov om undersøgelseskommissioner (L 3).

Om det nærmere indhold af ændringerne af kommissoriet for undersøgelsen som følge af den foreslåede affattelse af § 3 kan fremhæves følgende:

For det første omfatter undersøgelsen ikke blot PET's virksomhed på det politiske område, men skal også belyse karakteren af de aktiviteter, som var baggrunden for PET's interesse for de pågældende politiske partier m.v.

Sigtet hermed er at få klarlagt, hvad der foregik i de politiske miljøer, som PET interesserede sig for, således at der skabes et bedre grundlag for at forstå den historiske virkelighed, som PET's virksomhed udfoldede sig i. Det er samtidig vigtigt at understrege, at undersøgelsen heraf ikke er personorienteret. Der er tale om forhold, der overvejende ligger langt tilbage i tiden og ikke dengang har givet anledning til tiltalerejsning. Undersøgelsen bør derfor ikke få karakter af en politimæssig efterforskning rettet mod enkeltpersoner.

Undersøgelsen vil på dette område formentlig i væsentlig grad kunne bygge på arkivmateriale hos PET. Herudover må det antages, at relevante oplysninger vil kunne tilvejebringes med bistand fra historisk sagkyndige og andre, der har særlige forudsætninger for at bidrage med oplysninger og materiale til belysning af forholdene i den angivne periode.

Kommissionen bør desuden have mulighed for at opfordre de pågældende partier m.v. til (frivilligt) at stille materiale til rådighed og til eventuelt – ved relevante repræsentanter – at afgive forklaring for kommissionen. Der henvises til ændringsforslagets nr. 5 og 6 (forslaget til et nyt stk. 3 i § 5 og et nyt stk. 2 i § 7).